

Збірник наукових праць Слов'янського державного педагогічного університету. Ч. II. (5)., 2010. – С. 181-191.

6. Сисоева С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник / С.О. Сисоева. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с. – С. 98-99.

7. Слостенин В. А. Педагогика. Инновационная деятельность / Слостенин В.А., Подымова Л.С. – М.: Магистр, 1997. – 223 с.

8. Уруський В. І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Л. В. Козак

КРИТЕРИИ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ К ИННОВАЦИОННОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье освещены критерии и показатели готовности будущих преподавателей дошкольной педагогики и психологии к инновационной профессиональной деятельности; раскрыты уровни проявления показателей: репродуктивный, конструктивный, инновационный. Определённые автором критерии и показатели могут использоваться как регулятивная норма практики подготовки будущих преподавателей к инновационной профессиональной деятельности.

Ключевые слова: критерий, показатель, уровень готовности к инновационной профессиональной деятельности.

L. V. Kozak

READINESS CRITERIA OF FUTURE TEACHERS PRESCHOOL PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY FOR INNOVATIVE PROFESSIONAL ACTIVITIES

This article presents the criteria and indicators of readiness of the future teachers of pre-school pedagogy and psychology to an innovative professional activity identified three levels of manifestation of indicators: reproductive, constructive and innovative. Identified the author of the criteria and indicators may be used as a regulatory standard practice of preparing future teachers for innovative career.

Keywords: test, record, level of readiness for innovative professional activities.

Рецензенти:

Побірченко Н. А. – д. психол. н., проф.,

Чобітько М. Г. – д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2013

УДК 37.013.2 (292.4)

Т. Є. Кристопчук

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА У ЦЕНТРАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ: РЕСПУБЛІКА СЛОВАЧЧИНА ТА РЕСПУБЛІКА СЛОВЕНІЯ

У статті розкрито структуру та зміст педагогічної освіти в Республіці Словаччина та у Республіці Словенія. Визначено компетенції, якими має володіти вчитель з точки зору навчально-виховного процесу, форми підготовки педагогічних кадрів, категорії вчителів. Представлено систему післядипломної педагогічної освіти, форми підвищення кваліфікації вчителів у Словаччині та Словенії.

Ключові слова: підготовка, компетенції, вчитель, спеціальність, удосконалення, кваліфікація.

Незважаючи на те, що Європейський Союз надає перевагу інтеграції на рівні економічному, однак функціонування єдиного європейського ринку виносить на порядок денний питання політики в галузі освіти, зокрема, проблему професійної компетентності учителя в ЄС.

Упродовж багатьох років Європейський Союз не виявляв значної активності та інтересу в питаннях освіти. Основні зміни відбулися в цій галузі з прийняттям Маастрихтського договору, в якому виділений окремий розділ: освіта, професійне навчання і молодь. Відповідно до принципу субсидіарності, країни ЄС зобов'язані здійснювати співпрацю та підтримку діяльності в обраній сфері освіти. У статті 126 окреслені позиції, що забезпечують європейський вимір в освіті, науці, вивченні іноземних мов, міжнародному обміні студентами та викладачами, а також обміні інформацією між центрами навчання та науковими дослідженнями. Маастрихтський договір розглядав питання про визнання дипломів (у тому числі запровадження європейської системи кредитів ECTS) (Mierzwa J., 2006).

Дії Європейського Союзу в галузі освіти спрямовані в першу чергу на: розвиток європейського виміру в освіті, зокрема, в рамках викладання та поширення мов держав-членів; сприяння мобільності студентів і викладачів переважно шляхом заохочення академічного

© Кристопчук Т. Є., 2013

визнання дипломів та термінів навчання; сприяння співпраці між навчальними закладами; розвиток обміну інформацією та досвідом з питань, загальних для освітніх систем держав-членів; сприяння розвитку молодіжних та освітніх обмінів; заохочення розвитку дистанційної освіти (Zakres autonomii, 2009, с.3).

Європейський Союз, враховуючи можливість вільного пересування людей, капіталу і товарів, почав обговорення питання про компетентність та кваліфікації вчителів. За мету не ставилося чітко формулювання визначення поняття «компетенції» здебільшого у зв'язку з тим, що значна частина держав-членів мають визначення цього поняття, затвердженого в основних документах, що стосуються системи освіти. У 1996 році на симпозиумі в Берні (Швейцарія) було затверджено ключові компетенції для випускників середніх шкіл у Європі незалежно від статі, раси, соціального стану, етнічного походження, мови та культури. У 2005 році був сформований опис компетенцій, необхідних європейським вчителям. Вони поділяються на повноваження, пов'язані з процесом навчання (викладання) і взаємовідносин зі студентами.

З точки зору навчально-виховного процесу вчитель має володіти такими компетенціями: уміння працювати в мультикультурному і соціально різноманітному класі; можливість створення сприятливих умов для навчання (організація процесу навчання, проведення самостійних досліджень студентами); розробка навчальних програм, підвищення кваліфікації та вдосконалення; уміння організувати соціально-культурне життя в регіоні; можливість включення ІКТ в повсякденну роботу студентів; уміння працювати в різних командах, які безпосередньо беруть участь у навчанні тієї ж групи студентів; можливість співпрацювати в розробці навчальних програм, організації та оцінки процесу навчання; вміння працювати з місцевою громадою та батьками; здатність розпізнавати і вирішувати проблеми; можливість постійного розширення своїх знань і вдосконалення їх (Sielatycki M., 2008).

Основне завдання вчителя в країнах Європейського Союзу – підготовка молодих людей до навчання упродовж усього життя з метою набуття нових знань та навичок. Акцент робиться також на здатності співпрацювати з іншими вчителями, викладачами, студентами – учитель не може бути індивідуалістом, який вважає, що найбільш важливим є його предмет і його учні.

Крім визначених компетенцій вчителів, Європейська Комісія запропонувала також загальні європейські принципи, що стосуються

професії вчителя. Перший принцип полягає у визнанні того, що це професія, яка вимагає вищої освіти. Сучасні системи освіти вимагають, щоб усі вчителі були випускниками університетів або еквівалентних вищих навчальних закладів. Учитель в Європі повинен мати можливість продовжувати свої дослідження на найвищому рівні з метою розвитку своїх навичок та підвищення можливості для отримання освіти за професією. Педагогічна освіта має бути мультисекторною, яка гарантуватиме ґрунтовні знання предмету, педагогічні знання, а також навички та компетенції, необхідні для підтримки студентів, розуміти соціальні та культурні аспекти освіти.

Другий принцип пов'язаний зі сприйняттям вчительської професії в контексті навчання впродовж усього життя. Професійний розвиток вчителів повинен тривати упродовж всього професійного життя і має підтримуватися системою передового досвіду на місцевому, регіональному та національному рівнях. Європейські вчителі повинні також підтримувати процес, в якому молоді люди стають більш самостійними в навчанні упродовж усього життя.

Третій принцип вчительської професії в Європі – це принцип мобільності. Педагогічна освіта має бути заснована на мобільності вчителів, поїздках до інших європейських країн для професійного розвитку. Приймаюча країна повинна визнати статус вчителя країни, з якої він приїхав, а також забезпечити його участь в процесі розвитку.

Четвертий принцип пов'язаний з тим положенням, що професія повинна бути заснована на партнерстві. Педагогічні навчальні заклади повинні працювати разом зі школами, промисловістю та з іншими установами. Крім того, необхідно забезпечити мотивацію вчителів брати участь в дослідженнях, забезпечуючи тим самим новизну знань (Sielatycki M., 2008).

У проекті рекомендацій Європейської комісії були визначені три ключові позиції щодо професії вчителя – 1) пізнання іншої людини і суспільства. Європейський викладач повинен вміти працювати з новими технологіями та інформацією, освіта повинна дозволити вчителям здобувати нові знання, здійснювати їх аналіз, перевірку, застосування з використанням новітніх технологій; 2) працювати з іншими людьми – професія вчителя вимагає терпимості та здібностей, що забезпечують розвиток потенціалу кожного учня; вчителі повинні впевнено спілкуватися з іншими людьми; 3) працювати в суспільстві і для суспільства – вчителі повинні допомогти підготувати студентів до ролі громадян Європейського Союзу і допомогти їм зрозуміти важливість навчання упродовж усього їхнього життя, вони повинні

також сприяти мобільності та співробітництву в Європі, а також взаємній повазі та розумінню культур (Sielatycki M., 2008).

Закон Словаччини “Про вищу освіту” № 172/1990, затверджений в рамках законів Державної Ради Словаччини № 41/1994 та № 324 від 23 жовтня 1996 р. вніс певні зміни та поправки щодо деяких форм навчання та підготовки майбутніх фахівців на рівні вищих шкіл в Республіці Словаччина. Перебудова системи вищої освіти з акцентом на її демократизацію та гуманізацію позитивно відобразилася на змінах щодо програм підготовки і форм навчання на педагогічних факультетах. Основною формою післядипломного навчання стали програми у формі докторантури. Окрім цього при кафедрах педагогіки функціонують також інші форми підвищення кваліфікації. Педагогічна підготовка в Словацькій Республіці реалізується у вигляді програм для спеціалістів, університетських магістерських програм, післядипломного навчання в докторантурі, післядипломного навчання громадян на рівні вищої школи (Kształcenie i doskonalenie nauczycieli, 1998, с. 77).

Система освіти Республіки Словаччина складається із загально-освітніх навчальних закладів, середніх професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів.

Після їх закінчення випускник отримує диплом спеціаліста. Підготовка педагогічних кадрів у Словацькій Республіці здійснюється на педагогічних, філософських, лікарських відділеннях (підвищують кваліфікацію в рамках психологічної підготовки випускники середніх медичних шкіл). Програми для спеціалістів – це денна 2,5-3-річна підготовка за окремою програмою навчання (Pachocicski R., 1994, с.93).

Педагогічна освіта у вищих школах – це 4-річні педагогічні програми для вчителів початкових класів основної школи на педагогічному відділенні. Також є 5-річні програми, після їх закінчення випускник отримує академічний ступінь магістра (mgr) (Pachocicski R., 1994, с.117).

Навчання у докторантурі – одна з форм педагогічної підготовки, що може проходити у формі стаціонару або екстернату. Стаціонарна форма охоплює 3 роки навчання, а екстернат – 5 років. Випускникам видається науково-академічний диплом (доктор філософських наук – PhD) (Pachocicski R., 1994, с.127).

Післядипломне навчання гарантує подальшу необхідну підготовку для виконання спеціалізованих завдань у професійній діяльності;

уможливлює додаткове навчання з відповідного фаху разом з обов’язковим рівнем знань (Pachocicski R., 1994, с.153).

Педагогічна підготовка вчителів на рівні вищої школи в Словаччині проходить у таких формах: традиційна – стаціонарна підготовка магістра та спеціаліста; додаткова підготовка – це вивчення додаткового напрямку в рамках одного відділення або на двох відділеннях в рамках тієї ж або іншої вищої школи; заочна підготовка (для працюючих) – за такою формою навчання студенти готуються переважно з метою самовдосконалення; курси підвищення кваліфікації – це 3-річні курси для випускників вищих шкіл за педагогічним фахом для розширення їх кваліфікації з додаткового предмета. Курси підвищення кваліфікації – платна форма заочного навчання; для випускників, які мають ступінь магістра на філософському, педагогічному факультеті або іншому факультеті суспільних наук передбачені курси підвищення кваліфікації педагогів упродовж трьох семестрів; післядипломне навчання в докторантурі – ця форма навчання керується окремими принципами вузької спеціалізації в межах програми (Kształcenie i doskonalenie nauczycieli, 1998).

Найбільш поширеною формою педагогічної підготовки вчителів є стаціонарна переважно за двома спеціальностями, наприклад, політологія-німецька мова. Іншою формою педагогічної підготовки є заочне навчання, яке пропонують всі факультети.

На всіх педагогічних факультетах готують вчителів початкової освіти для основних шкіл. Інколи основна спеціалізація доповнюється іншими, наприклад, навчання і виховання учнів, що вийшли з неблагонадійного суспільного середовища, або навчання і виховання, або логопедія. Заочне навчання може мати форму додаткової педагогічної підготовки для випускників непедагогічних факультетів у вигляді мінімальних педагогічних програм підготовки. Така форма існує на всіх словацьких факультетах підготовки вчителів, тобто з педагогічних, філософських і природничих наук. Метою такої підготовки є заповнення прогалин в кваліфікації вчителів професійних предметів, що не вивчаються на педагогічних факультетах. Закінчення навчання дозволяє здобути педагогічну кваліфікацію, що допомагає у професійній діяльності вчителя. Тривалість програми педагогічного мінімуму розподілено на 4 семестри. Вона містить елементи педагогічно-психологічної і предметно-методологічної підготовки. Навчання проходить у формі систематичного навчання впродовж семестру і блокових підготовчих консультацій, тобто один

день на тиждень, наприклад, п'ятниця або субота. Залежить це від організації навчання на окремих відділеннях. Навчання як безкоштовне, так і платне. Оплата встановлюється на підставі контракту між факультетом і конкретним студентом або з його юридичним представником (Kształcenie i doskonalenie nauczycieli, 1998).

Педагогічна додаткова підготовка для майстрів професійної освіти і вихователів – це підготовка, призначена для випускників з повною середньою освітою, які не мають педагогічної кваліфікації і працюють вихователями в середніх професійних школах. Тривалість навчання розрахована на 4 семестри, містить психологічно-педагогічну і методично-фахову підготовку (Kształcenie i doskonalenie nauczycieli, 1998).

Ще однією формою підготовки педагогічних кадрів є підвищення кваліфікації. Даний напрям спрямований на вчителів, що працюють в основних і середніх школах. На різних відділеннях проходить підвищення кваліфікації з англійської, німецької мови, етики та ін. Цей вид підвищення призначений для випускників вищих шкіл. Випускники середніх педагогічних шкіл, які працюють як некваліфіковані вчителі або працюють з дітьми з неблагонадійного соціального середовища, мають можливість отримати кваліфікацію на 4-річних заочних курсах з початкового навчання. Такі курси платні. Навчання проходить за семестровими блоками. Програма заочного навчання (стосовно навчальних дисциплін) наближена до стаціонарного, але кількість годин скорочена, за умови виділення значної кількості годин на самостійні дослідження та індивідуальні консультації (Kształcenie i doskonalenie nauczycieli, 1998).

У Словацькій Республіці з 1977 року діє указ Міністерства шкільної справи "Про навчання в докторантурі" № 131, який визначає природничі і гуманітарні напрями, з яких можна отримати ступінь доктора. Підготовку можна здійснювати тільки за напрямами, затвердженими акредитаційною комісією Міністерства шкільної справи. Підготовка докторантів здійснюється як стаціонарно, так і заочно. Заочна підготовка триває 5 років, стаціонарна – 3 роки. Вчений ступінь докторанта надається на підставі позитивно складеного вступного іспиту. Наукове керівництво призначається на підставі рекомендації кваліфікаційної комісії закладу. Заклад веде професійну і наукову підготовку докторанта. Форми оцінки докторанта: річна оцінка роботи, апробація дисертації, захист

дисертації. Після успішного захисту дисертаційної роботи докторант отримує диплом доктора філософії (PhD).

Вчителі загальних шкіл, випускники вищих навчальних закладів чи навіть аспіранти зазвичай не закінчують курсів підготовки зі спеціальної педагогіки. Ця прогалина заповнюється спеціальним шкільним педагогом. Ним може бути працівник школи або працівник певної консультативної служби, який приходить до школи, де навчаються діти зі спеціальними потребами. Він повинен надавати консультації для педагогів, професійні послуги радника і методичну допомогу. Спеціальний шкільний педагог повинен брати участь в освіті дитини зі спеціальними потребами, включаючи складання індивідуального освітнього плану. Він також повинен надавати спеціальну педагогічну допомогу, реабілітаційні і терапевтичні послуги індивідуально. В рамках своїх обов'язків шкільний психолог і супроводжуючий радник можуть допомагати вчителям в інтегрованих школах.

Таким чином, концепція післядипломної освіти на педагогічних факультетах словацьких вищих шкіл складає комплексну систему, окремі форми якої пропонують випускникам відносно широкий спектр можливостей подальшого розвитку, у разі необхідності – доповнення або зміни кваліфікації.

У системі освіти Словенії розрізняють такі категорії вчителів (Systemy edukacji w Europie, 2011):

- 1) вчитель дошкільних закладів (трирічна професійна підготовка);
- 2) вчитель початкової та середньої школи (професійна підготовка у вищих навчальних закладах з додатковим вивченням методики викладання мистецтва та фізичної культури, що здійснюється упродовж 4 років). Розрізняють також підготовку вчителів для першого циклу навчання (1-3 класи), другого циклу (4-6 класи), третього циклу (7-9 класи). Вчителі в рамках першого циклу обов'язкової освіти (початкова школа) є викладачами комплексних предметів (а також класними керівниками), у другому циклі – вчителі або викладачі інтегрованих предметів, а в третьому циклі – лише викладачі окремих дисциплін. Вчителі початкових шкіл, як правило, мають диплом бакалавра, що присуджується після 4-річного навчання в університеті (напряму – педагогічний, гуманітарний, спортивний);
- 3) вчитель професійно-технічного училища. Залежно від вищого навчального закладу і предмета викладачі професійно-технічних шкіл повинні мати відповідну професійну кваліфікацію (диплом про закінчення першого або другого рівня вищої освіти) або відповідну

професійну освіту, або кваліфікацію на найвищому державному рівні в сфері професійної освіти і рівень, який відповідає принаймні 30 кредитам. Також потрібно мати певний професійний досвід;

4) викладач професійно-технічного училища. Викладачі та старші викладачі, як правило, – випускники другого рівня вищої освіти, які мають практичний досвід або кваліфікацію академічного викладача (науковий ступінь доктора);

5) викладач університету (наявність докторського ступеня). Їх добирають відповідно до найвищих стандартів, встановлених проректоратом університету (на підставі системи присвоєння наукових ступенів). Викладачі, які працюють у державному секторі, мають статус державного службовця.

Назва кваліфікації вчителя є важливим критерієм для отримання роботи за спеціальністю. Відмінності у кваліфікаціях дозволяють вчителям працювати у різних типах шкіл, що впливає на кількість педагогічного навантаження, підвищення заробітної плати, а також на сприяння кар'єрному росту.

Практична підготовка вчителів для роботи в дитячому садку і школі проходить за кількома моделями. На початку педагогічної практики студенти спостерігають за ходом навчально-виховного процесу в школі. Наступним етапом є активна консультативна робота студента: перевірка домашніх завдань учнів, консультації щодо виконання того чи іншого завдання. Пробні уроки студенти проводять під керівництвом вчителя-наставника.

Професійний розвиток вчителів визначається пріоритетами в галузі освіти, сформульованими на національному рівні з урахуванням конкретних потреб окремих шкіл та вчителів. Підвищення кваліфікації вчителів здійснюється у різних організаційних формах, у різних освітніх установах. В окремих випадках підвищення кваліфікації вчителів входить в обов'язки школи, в результаті чого школами і місцевими органами освіти організовується професійне навчання відповідно як до потреб розвитку професійних навичок вчителів, так і потреб школи (Zakresautonomii, 2009, с.217).

Післядипломна педагогічна освіта та постійне вдосконалення вчителів у Словенії необов'язкове, але тісно пов'язане з кар'єрним ростом та підвищенням заробітної плати. Професійним удосконаленням вважається участь вчителів у навчальних курсах (темою яких є нові освітні реформи), за участь в яких вчителям нараховуються бали, які беруться до уваги під час підвищення по

службі. Вибір навчальних курсів може залежати від плану, прийнятого згідно з освітніми пріоритетами центрального уряду. Навчальні плани розробляються на місцях і є частиною плану розвитку школи. Вчителі мають право вільно обирати для участі у процесі удосконалення той чи інший курс навчання. Разом з тим плани щодо підвищення кваліфікації включають обов'язкові навчальні модулі, які, зазвичай, пов'язані із впровадженням тих чи інших освітніх реформ, введення нових навчальних предметів, із вивченням методології. Підвищення кваліфікації вчителів, як правило, відбувається у неробочий час, але в окремих випадках вчителі мають можливості відвідувати такі курси упродовж робочого дня. Загалом, щоб брати участь у курсах без відриву від навчального процесу в школі, потрібно мати згоду або дозвіл директора школи. Відповідно до законодавства, вчителі мають право упродовж року 3-5 днів використати для професійного розвитку із збереженням заробітної плати відповідно до її середньої ставки. Курси підвищення кваліфікації вчителів, що організовуються Міністерством освіти та іншими державними або офіційними установами на регіональному або місцевому рівнях – безкоштовні (Zakresautonomii, 2009).

Формою підвищення кваліфікації вчителів коледжів вважається участь у програмі Erasmus, яка була створена в 1987 році з метою заохочення та полегшення обміну студентами між вищими навчальними закладами в країнах європейської співдружності. Метою програми SOCRATES-Erasmus передбачено підвищення рівня освіти та якості вищої освіти. Школи, які долучаються до програми Erasmus, можуть взяти участь в обміні студентами, обміні викладачами, впровадженні європейської системи накопичення кредитів, розробці нових навчальних програм у співпраці з університетами-партнерами з Європи у рамках багатосторонніх проєктів, в організації інтенсивних курсів навчання, розроблених міжнародною групою вчителів та ін. (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2012).

Аналіз та вивчення науково-педагогічних джерел дозволяє визначити форми педагогічної підготовки вчителів у Словаччині: традиційна підготовка, додаткова підготовка, заочне навчання, курси підвищення кваліфікації для випускників вищих шкіл за педагогічним фахом, педагогічні мінімальні програми підготовки для випускників непедагогічних факультетів, післядипломне навчання в докторантурі. До характерних рис системи педагогічної підготовки вчителів у Словаччині належить підготовка за двома спеціальностями.

Встановлено, що у системі педагогічної освіти Словенії розрізняють такі категорії вчителів: вчитель дошкільних закладів, вчитель початкової та середньої школи, вчитель професійно-технічного училища, викладач професійно-технічного училища, викладач, старший викладач, викладач університету.

Література

1. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.socrates.org.pl>. – Назва з екрана.
2. Kształcenie i doskonalenie nauczycieli pracujących w Europie Środkowej / red. Z. Jasiński i T. Lewowicki. – Opole: Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, 1998.
3. Mierzwa J. Podstawy traktatu w polityce edukacyjnej Unii Europejskiej – ich ewolucja i perspektywy / J. Mierzwa // Zeszyty Naukowe Zakładu Europeistyki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. – 2006. – nr. 1(1). – S. 18–19.
4. Pachociński R. Zarys pedagogiki porównawczej / R. Pachociński. – Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2006. – 168 s.
5. Pachociński R. Edukacja nauczycieli w krajach Unii Europejskiej / R. Pachociński. – Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, 1994. – 191s.
6. Sielatycki M. Kompetencje nauczyciela w Unii Europejskiej / M. Sielatycki // Sujak-Lesz K. Kształcenie nauczycieli w szkole wyższej : wybrane zagadnienia. – Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut, 2008. – S. 16–27.
7. Systemy edukacji w Europie – stan obecny i planowane reformy. Luksemburg listopad 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eurydice.org/pl/sites/eurydice.org.pl>. – Назва з екрана.
8. Zakres autonomii i odpowiedzialności nauczycieli w Europie. Eurydice. – Warszawa: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2009. – 239 s.
9. Zygierewicz A. Polityka edukacyjna Unii Europejskiej / A. Zygierewicz // Biuro Analiz Sejmowych. – 2010. – nr. 15 (40). – S. 3–7.

Т. Е. Кристопчук

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ЦЕНТРАЛЬНОЕВРОПЕЙСКИХ ПОСТСОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ СТРАНАХ: РЕСПУБЛИКА СЛОВАКИЯ И РЕСПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ

В статье раскрыта структура и содержание педагогического образования в Республике Словакия и в Республике Словения. Определены

компетенции, которыми должен обладать учитель с точки зрения учебно-воспитательного процесса, формы подготовки педагогических кадров, категории учителей. Представлена система последипломного педагогического образования, формы повышения квалификации учителей в Словакии и Словении.

Ключевые слова: подготовка, компетенции, учитель, специальность, усовершенствование, квалификация.

Т. Krystopchuk

TEACHER EDUCATION IN CENTRAL POST-SOCIALIST COUNTRIES: SLOVAKIA AND SLOVENIA

The article deals with the structure and content of teacher education in the Slovak Republic and the Republic of Slovenia. The competencies that should have a teacher in terms of the educational process, forms of teacher training, teacher categories are defined. The system of postgraduate education, the forms of continuing professional development in Slovakia and Slovenia are presented.

Keywords: training, competencies, teacher, specialty, improvement, qualification.

Рецензенти:

Попова Д. А. – к. пед. н., доц.,
Якубовська С. С. – к. пед. н., доц.

Стаття надійшла до редакції 27.09.2013